

รายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รหัสวิชา ว23101 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

เรื่อง คลื่นกลและคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (3)

ครูผู้สอน

ครุรติรส

พงษาวดาร

ครูวัชรียา

เดชาสิทธิ์

เรื่อง คลื่นกล
และคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

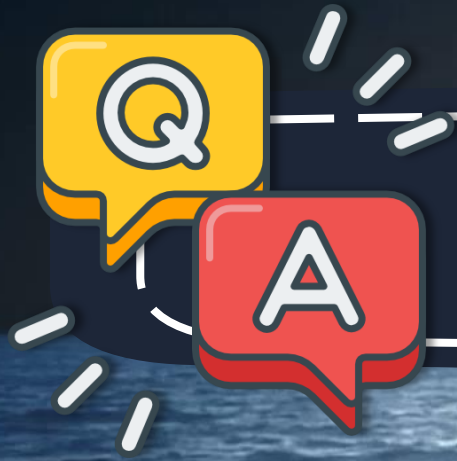
(3)

คำถามทบทวนความรู้

ในการบอกลักษณะของคลื่น
สามารถบรรยายด้วยปริมาณ
อะไรได้บ้าง

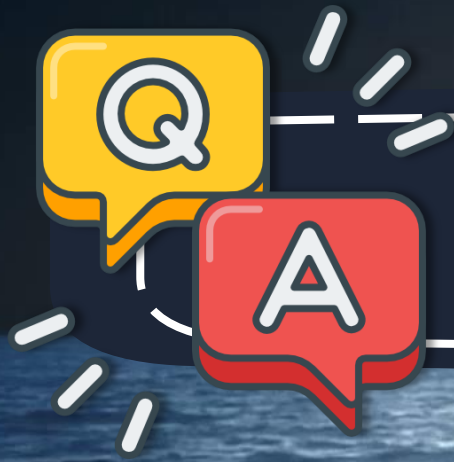

คำถามทบทวนความรู้

คลื่นที่มีพลังงานสูง
จะมีลักษณะอย่างไร

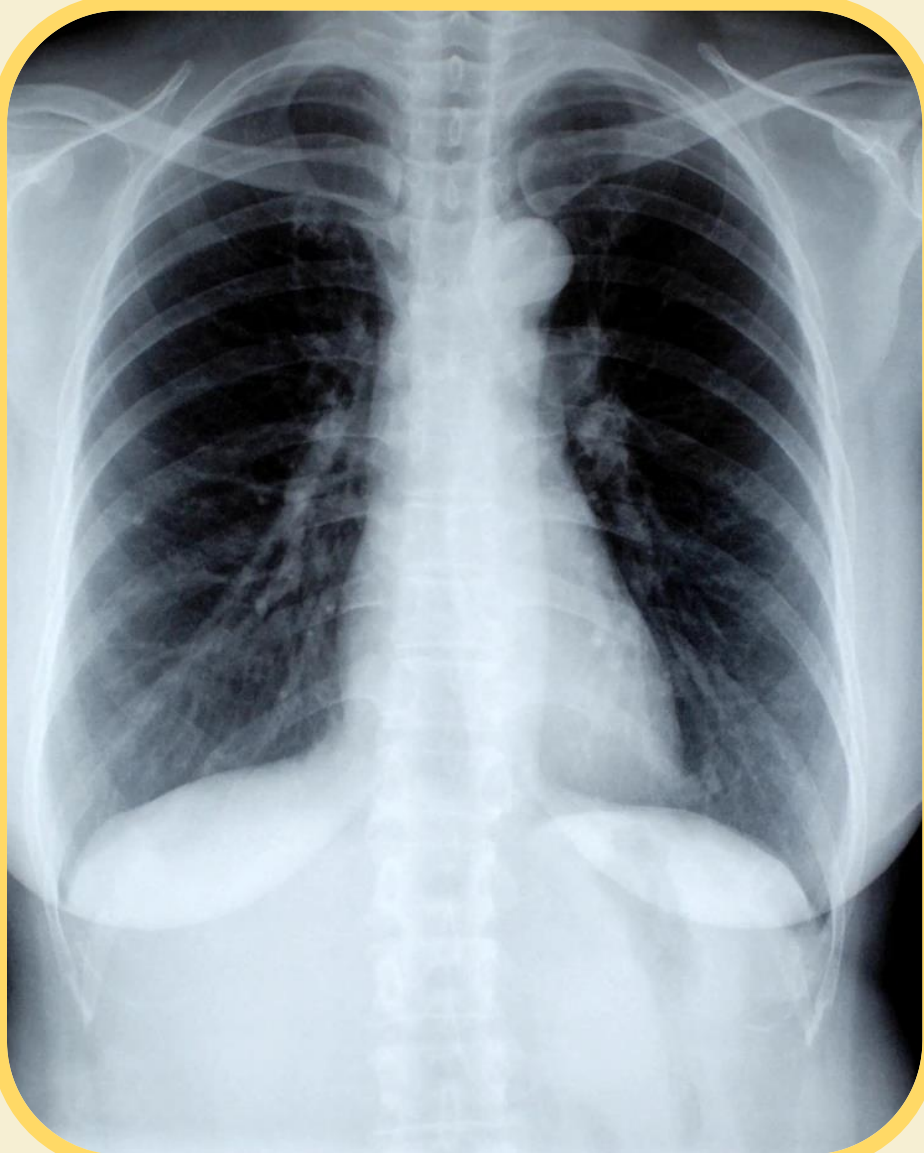

คำถามทบทวนความรู้

คลื่นขบวนหนึ่ง
มีความถี่ 256 เฮิรตซ์
หมายความว่าอย่างไร

คำถามชวนคิด

รังสีเอกซ์
คืออะไร

คำถามชวนคิด

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
เป็นอย่างไร

Q A คำถามชวนคิด

ตัวอย่าง
คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
ที่นักเรียนรู้จักมีอะไรบ้าง ?

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. อธิบายคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า และสเปกตรัมของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
2. บอกประโยชน์และอันตรายจากคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

ใบกิจกรรมที่ 3

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า เป็นอย่างไร

ดาวนโหลดใบกิจกรรมได้จาก www.dltv.ac.th

ใบกิจกรรมที่ 3

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าเป็นอย่างไร

จุดประสงค์

1. สืบค้นข้อมูลและอธิบายคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
2. สืบค้นข้อมูลและบอกการใช้ประโยชน์และอันตรายจากคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

วัสดุและอุปกรณ์

-ไม่มี-

วิธีการดำเนินงานกิจกรรม

1. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในประเด็นต่อไปนี้ โดยอาจสืบค้นจากใบความรู้ที่ 3 คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
  - การเกิดคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
  - ประเภทของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ตามช่วงความถี่หรือความยาวคลื่น
  - การใช้ประโยชน์และอันตรายของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
2. อภิปรายร่วมกันกับสมาชิกในกลุ่มเพื่อให้ได้ข้อสรุป บันทึกผลลงในใบงานที่ 3

ใบงานที่ 3

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า เป็นอย่างไร

ดาวน์โหลดใบงานได้จาก www.dltv.ac.th

ใบงานที่ 3

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าเป็นอย่างไร

คำชี้แจง

ให้นักเรียนบันทึกผลการทำกิจกรรม และตอบคำถามท้ายกิจกรรม

บันทึกผลการทำกิจกรรม

ตาราง แสดงผลการสืบค้นเกี่ยวกับคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

ประเด็นการสืบค้น	ผลการสืบค้น
การเกิดคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า	....
ประเภทของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าตามช่วงความถี่หรือความยาวคลื่น	....

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

- กิจกรรมนี้เกี่ยวกับเรื่องอะไร
- กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์อะไร
- วิธีการดำเนินกิจกรรมโดยสรุปเป็นอย่างไร
- นักเรียนต้องสังเกตหรือรวบรวมข้อมูลอะไรบ้าง

ใบกิจกรรมที่ 3

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าเป็นอย่างไร

ใบกิจกรรมที่ 3

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าเป็นอย่างไร

จุดประสงค์

1. สืบค้นข้อมูลและอธิบายคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
2. สืบค้นข้อมูลและบอกการใช้ประโยชน์และอันตรายจากคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

วัสดุและอุปกรณ์

-ไม่มี-

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าความถี่สูงๆ ความถี่ต่ำๆ ในประเด็นต่อไปนี้ โดยควรถ่ายรูปหรือคลิปวิดีโอความถี่ที่ 2

ใบกิจกรรมที่ 3

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าเป็นอย่างไร

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในประเด็นต่อไปนี้ โดยอาจสืบค้นจากใบความรู้ที่ 3 คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
  - การเกิดคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
  - ประเภทของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ตามช่วงความถี่หรือความยาวคลื่น
  - การใช้ประโยชน์และอันตรายของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
2. อภิปรายร่วมกันกับสมาชิกในกลุ่มเพื่อให้ได้ข้อสรุป บันทึกผลลงในใบงานที่ 3

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

- กิจกรรมนี้เกี่ยวกับเรื่องอะไร
- กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์อะไร
- วิธีการดำเนินกิจกรรมโดยสรุปเป็นอย่างไร
- นักเรียนต้องสังเกตหรือรวบรวมข้อมูลอะไรบ้าง

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

กิจกรรมนี้เกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

กิจกรรมนี้เกี่ยวกับเรื่องอะไร

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์อะไร

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์อะไร

สืบค้นข้อมูล อธิบายคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
และบอกการใช้ประโยชน์และอันตรายจากคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

วิธีการดำเนินกิจกรรม
โดยสรุปเป็นอย่างไร

วิธีการดำเนินกิจกรรมโดยสรุป

ตอนที่ 1 ปริมาณต่าง ๆ ที่ใช้บรรยายคลื่น

สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับ
ประเภทของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

อภิปรายร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม
เพื่อให้ได้ข้อสรุป

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

นักเรียนต้องสังเกต
หรือรวบรวมข้อมูลอะไรบ้าง

ก่อนเริ่มทำกิจกรรม

นักเรียนต้องสังเกตหรือรวบรวมข้อมูลอะไรบ้าง

การเกิดคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ประเภทของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
ตามช่วงความถี่และความยาวคลื่น
การใช้ประโยชน์และอันตรายของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

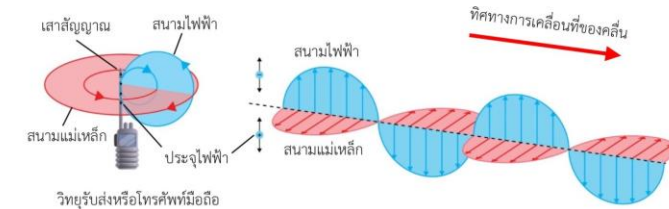
ใบความรู้ที่ 3

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

ใบความรู้ที่ 3

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

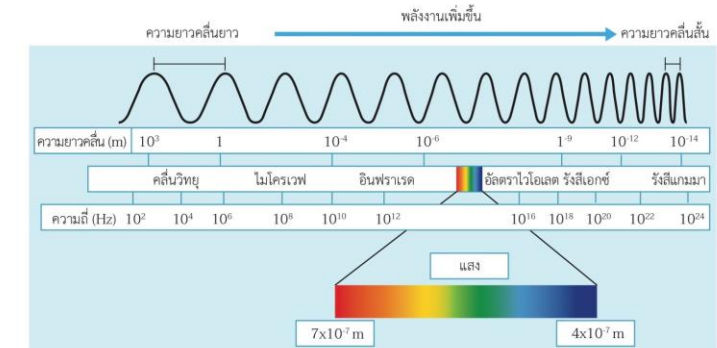
คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (electromagnetic wave) เป็นคลื่นของสนามไฟฟ้าและสนามแม่เหล็กที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสนามไฟฟ้าและสนามแม่เหล็กทำได้โดยการเคลื่อนที่ของกระแสไฟฟ้าหรือประจุไฟฟ้าในทิศทางกลับไปกลับมา การเคลื่อนที่กลับไปกลับมาของประจุไฟฟ้าเหนี่ยวนำให้เกิดสนามแม่เหล็กและสนามไฟฟ้าที่มีทิศกลับไปกลับมา การเหนี่ยวนำอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดการเคลื่อนที่ของสนามไฟฟ้าและสนามแม่เหล็กแผ่ออกไปจากแหล่งกำเนิดทุกทิศทาง โดยไม่ต้องมีตัวกลางหรือโมเลกุลตัวกลาง นั่นคือ คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าจะเคลื่อนที่หรือส่งผ่านพลังงานแม่เหล็กไฟฟ้าโดยผ่านสุญญากาศได้ ดังภาพที่ 1

วิทยุรับส่งหรือโทรศัพท์มือถือ

ภาพที่ 1 การสร้างคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าในวิทยุรับส่งหรือโทรศัพท์มือถือ

ในสุญญากาศ คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้ามีอัตราเร็วคงที่เท่ากับ 3×10^8 เมตรต่อวินาที มีความถี่ตั้งแต่ 10^3 เฮิรตซ์ จนถึง 10^{24} เฮิรตซ์ แบ่งออกเป็นช่วง ๆ ตามการรับรู้หรือการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ เรียกว่า **สเปกตรัมของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (electromagnetic spectrum)** โดยแต่ละช่วงความถี่มีชื่อเรียกต่างกัน ได้แก่ คลื่นวิทยุ ไมโครเวฟ อินฟราเรด แสง ที่มองเห็น อัลตราไวโอเลต รังสีเอกซ์และรังสีแกมมา ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 สเปกตรัมของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

ใบความรู้ที่ 3

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

ใบความรู้ที่ 3

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (electromagnetic wave) เป็นคลื่นของสนามไฟฟ้าและสนามแม่เหล็กที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ในการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสนามไฟฟ้าและสนามแม่เหล็กทำได้โดยการทำให้มีการเคลื่อนที่ของกระแสไฟฟ้าหรือประจุไฟฟ้าในทิศทางกลับไปกลับมา การเคลื่อนที่กลับไปกลับมาของประจุไฟฟ้าเหนี่ยวนำให้เกิดสนามแม่เหล็กและสนามไฟฟ้าที่มีทิศทางกลับไปกลับมา การเหนี่ยวนำอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดการเคลื่อนที่ของสนามไฟฟ้าและสนามแม่เหล็กแผ่ออกไปจากแหล่งกำเนิดทุกทิศทาง โดยไม่ต้องมีตัวกลางหรือไม่อาศัยตัวกลาง นั่นคือ คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าจะเคลื่อนที่หรือส่งผ่านพลังงานแม่เหล็กไฟฟ้าโดยผ่านสุญญากาศได้ ดังภาพที่ 1

เสาสัญญาณ

สนามไฟฟ้า

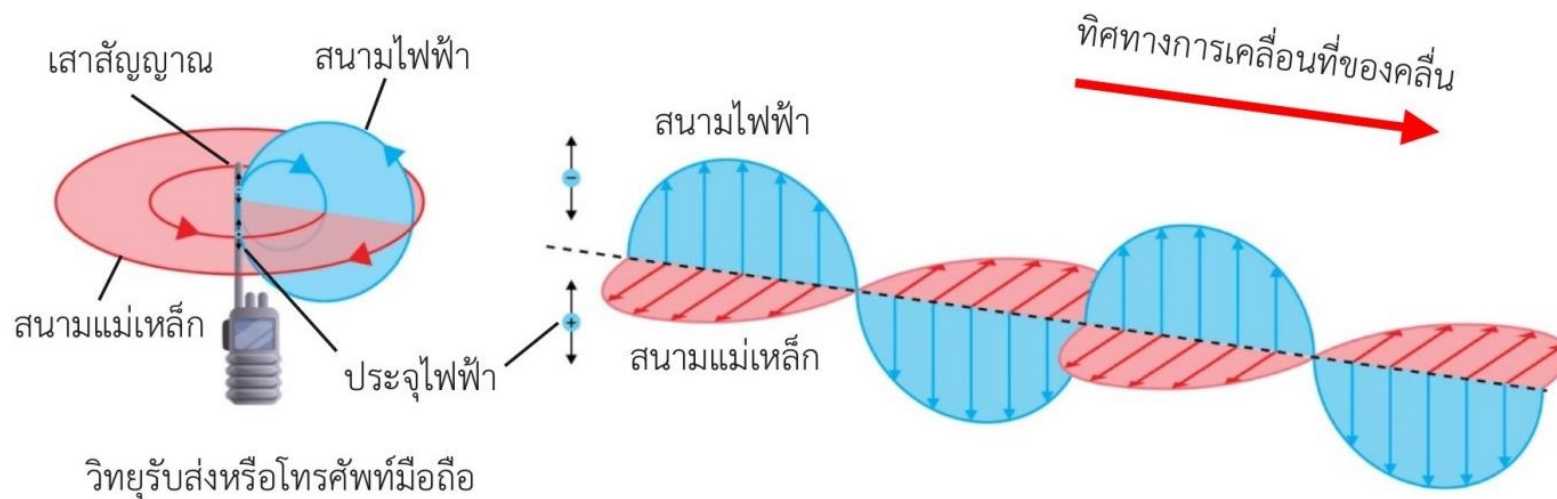
ทิศทางการเคลื่อนที่ของคลื่น

ใบความรู้ที่ 3

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

และสนามไฟฟ้าที่มีทิศกลับไปกลับมา การเหนี่ยวนำอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดการเคลื่อนที่ของสนามไฟฟ้าและสนามแม่เหล็กแผ่ออกไปจากแหล่งกำเนิดทุกทิศทาง โดยไม่ต้องมีตัวกลางหรือไม่อาศัยตัวกลาง นั่นคือ คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าจะเคลื่อนที่หรือส่งผ่านพลังงานแม่เหล็กไฟฟ้าโดยผ่านสุญญากาศได้ ดังภาพที่ 1

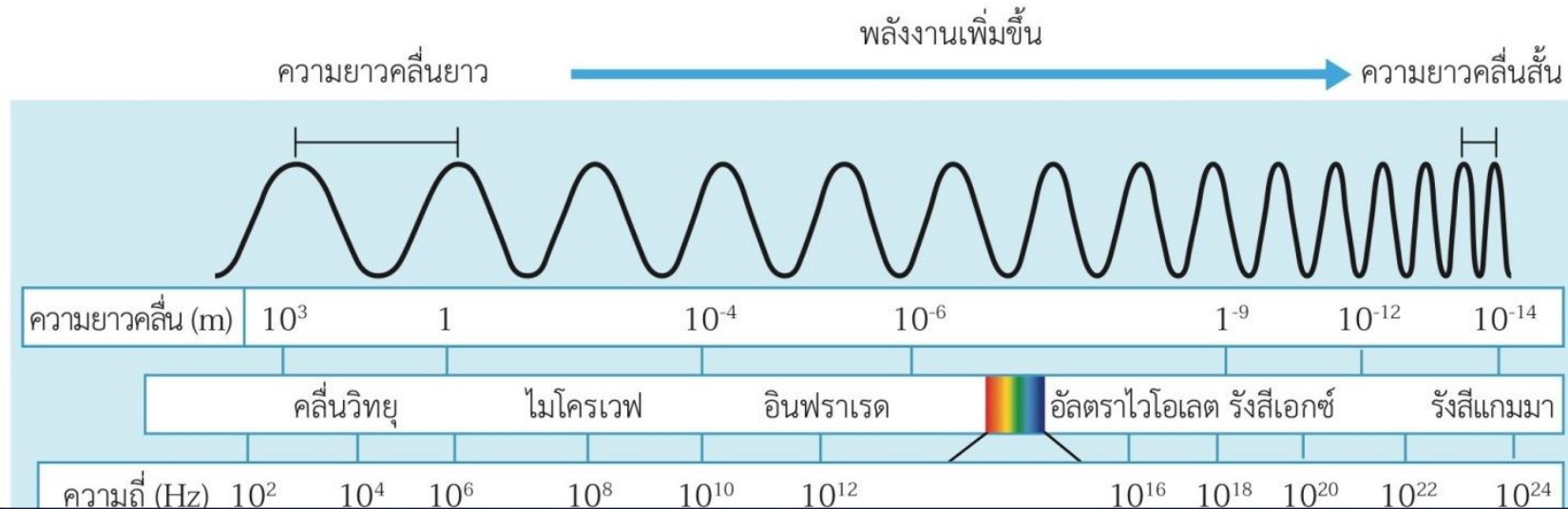
ภาพที่ 1 การสร้างคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าในวิทยุรับส่งหรือโทรศัพท์มือถือ

ใบความรู้ที่ 3

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

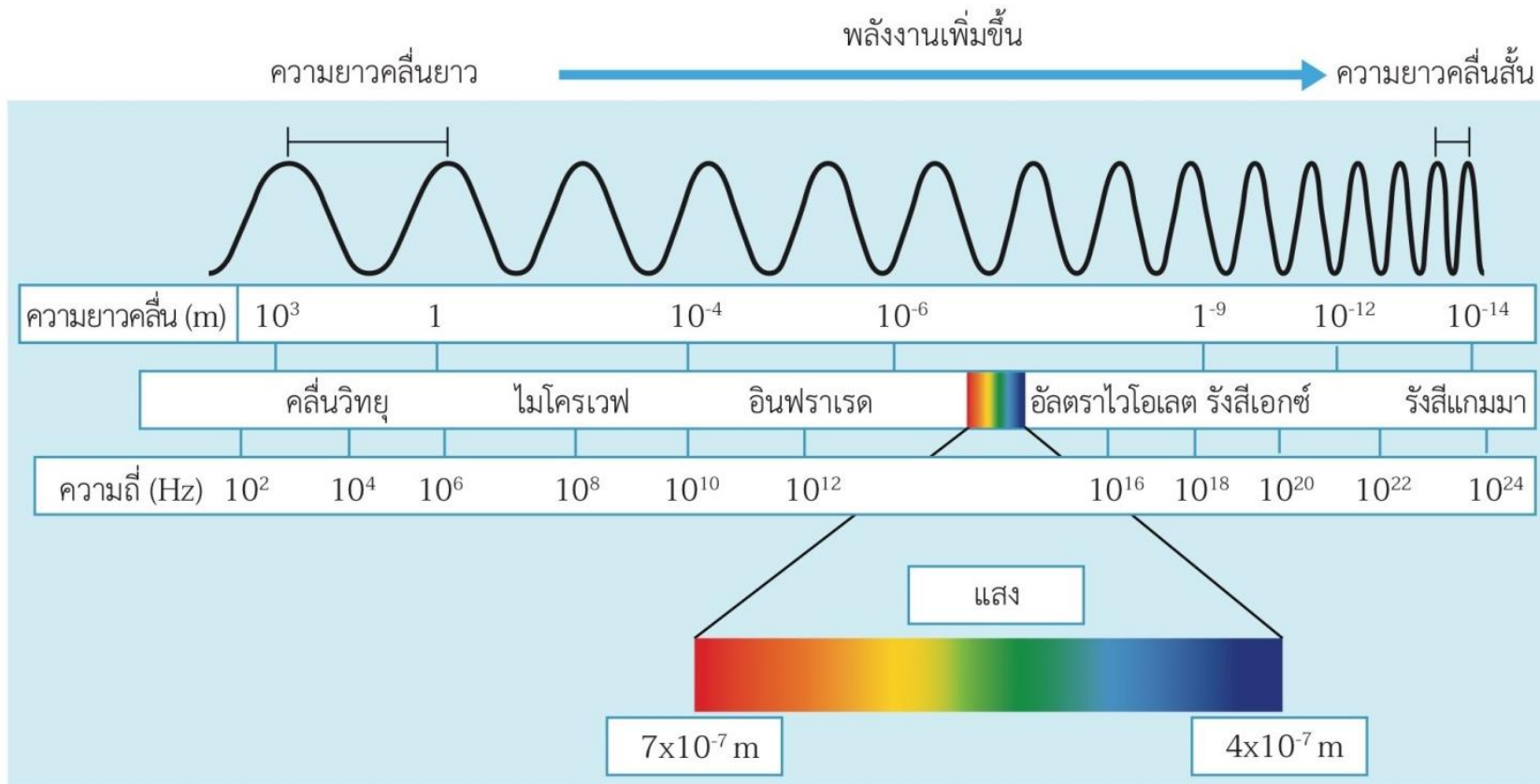
ในสุญญากาศ คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้ามีอัตราเร็วคงที่เท่ากับ 3×10^8 เมตรต่อวินาที มีความถี่ตั้งแต่ 10^3 เฮิรตซ์ จนถึง 10^{24} เฮิรตซ์ แบ่งออกเป็นช่วง ๆ ตามการรับรู้หรือการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ เรียกว่า **สเปกตรัมของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (electromagnetic spectrum)** โดยแต่ละช่วงความถี่มีชื่อเรียกต่างกัน ได้แก่ คลื่นวิทยุ ไมโครเวฟ อินฟราเรด แสงที่มองเห็น อัลตราไวโอเลต รังสีเอกซ์และรังสีแกมมา ดังภาพที่ 2

ใบความรู้ที่ 3

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

ภาพที่ 2 สเปกตรัมของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

ใบความรู้ที่ 3

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้ามีประโยชน์ต่อมนุษย์มากมายแต่ก็มีอันตรายต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้คลื่นวิทยุและคลื่นไมโครเวฟในการสื่อสารในช่องทางต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการส่งสัญญาณวิทยุ โทรทัศน์ การรับส่งสัญญาณโทรศัพท์มือถือ
ดังภาพที่ 3

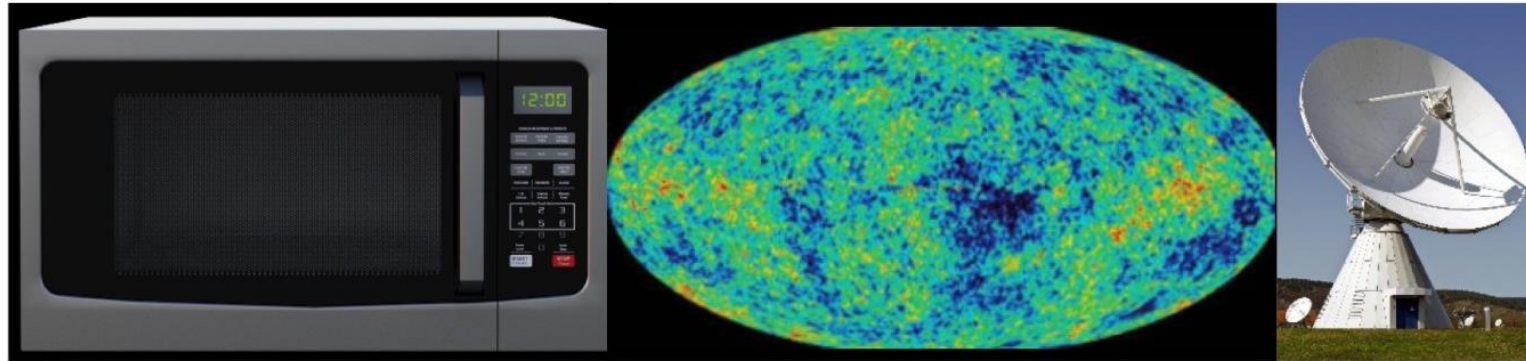
ภาพที่ 3 ตัวอย่างการใช้ประโยชน์จากคลื่นวิทยุ คลื่นไมโครเวฟ

ใบความรู้ที่ 3

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

การใช้คลื่นไมโครเวฟในการทำให้อาหารที่มีน้ำเป็นส่วนประกอบให้สุกในเตาไมโครเวฟ เราศึกษาอวกาศจักรวาลจากรังสีไมโครเวฟที่อยู่ในอวกาศ การใช้ไมโครเวฟในเรดาร์เพื่อตรวจจับวัตถุ ดังภาพที่ 4

ที่มา: องค์การบริหารการบินและอวกาศแห่งชาติ

ภาพที่ 4 ตัวอย่างการใช้ประโยชน์จากคลื่นไมโครเวฟ

การใช้รังสีอินฟราเรดหรือรังสีความร้อนในการทำให้อ่างกายอบอุ่นหรือประกอบอาหาร การวินิจฉัยโรคเนื่องจากร่างกายแผ่รังสีอินฟราเรดออกมามากกว่าปกติทำให้มีอุณหภูมิสูงและการตรวจจับความร้อน การศึกษาอวกาศและดวงดาวจาก

ใบความรู้ที่ 3

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

การใช้รังสีอินฟราเรดหรือรังสีความร้อนในการทำให้ร่างกายอบอุ่นหรือประกอบอาหาร การวินิจฉัยโรคเนื่องจากร่างกายแผ่รังสีอินฟราเรดออกมามากกว่าปกติทำให้มีอุณหภูมิสูงและการตรวจจับความร้อน การศึกษาอวกาศและดวงดาวจากรังสีอินฟราเรดที่แผ่ออกมาวัตถุท้องฟ้าทั้งหลาย การควบคุมทางไกลของโทรทัศน์ด้วยรีโมทคอนโทรล ดังภาพที่ 5

ที่มา: องค์การบริหารการบินและอวกาศแห่งชาติ
ภาพที่ 5 ตัวอย่างการใช้ประโยชน์จากรังสีอินฟราเรด

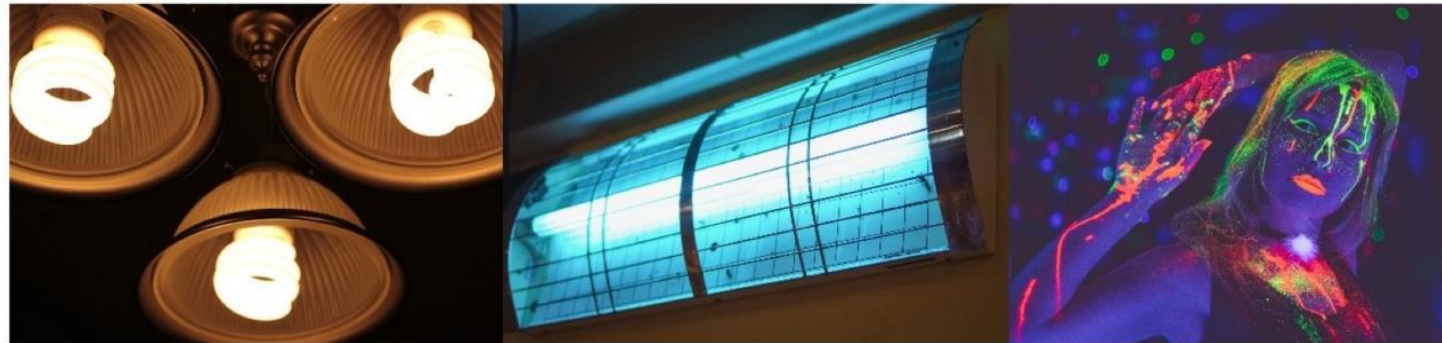

ใบความรู้ที่ 3

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

การใช้สเปกตรัมของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าในช่วงแสงที่มองเห็นทำให้มองเห็นสิ่งต่าง ๆ พิเศษใช้เพื่อการสังเคราะห์ด้วยแสง และการใช้แสงในการประยุกต์ใช้ทางวิศวกรรมต่าง ๆ

การใช้รังสีอัลตราไวโอเล็ตในหลอดเรืองแสงให้เกิดแสงสว่าง การฆ่าเชื้อจุลินทรีย์ การดักแมลง การตกแต่งให้สวยงามด้วย blacklight ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 ตัวอย่างการใช้ประโยชน์จากรังสีอัลตราไวโอเล็ต

ใบความรู้ที่ 3

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

การใช้รังสีเอกซ์ในการตรวจสอบความผิดปกติของร่างกายในทางการแพทย์ การตรวจวัตถุ การตรวจสอบหาความผิดปกติของยานยนต์หรือโครงสร้างของอาคารหรือวัตถุโบราณ การศึกษาโครงสร้างของผลึกต่าง ๆ ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 ตัวอย่างการใช้ประโยชน์จากรังสีเอกซ์

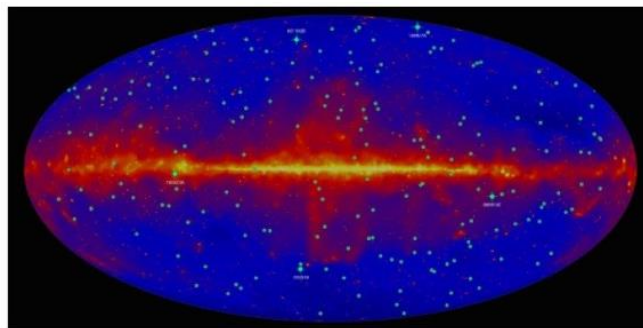
การใช้รังสีแกมมาในการทำลายเนื้อร้ายหรือมะเร็ง การศึกษาพฤติกรรมของวัตถุท้องฟ้าที่แผ่รังสีแกมมาออกมา การศึกษาโครงสร้างของสสารที่ละเอียดกว่าการใช้รังสีเอกซ์ การถนอมอาหารสดหรือผลผลิตทางการเกษตรโดยการฆ่าแบคทีเรียและ

ใบความรู้ที่ 3

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

การใช้รังสีแกมมาในการทำลายเนื้อร้ายหรือมะเร็ง การศึกษาพฤติกรรมของวัตถุท้องฟ้าที่แผ่รังสีแกมมาออกมา การศึกษาโครงสร้างของสสารที่ละเอียดกว่าการใช้รังสีเอกซ์ การถนอมอาหารสดหรือผลผลิตทางการเกษตรโดยการฆ่าแบคทีเรียและทำให้สุกช้าลง ซึ่งสามารถสังเกตอาหารที่ผ่านการฉายรังสีแล้วได้จากฉลากอาหารฉายรังสีที่แสดงไว้บนบรรจุภัณฑ์ ดังภาพที่ 8

ที่มา: องค์การบริหารการบินและอวกาศแห่งชาติ

ภาพที่ 8 ตัวอย่างการใช้ประโยชน์จากรังสีแกมมา

ใบความรู้ที่ 3

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

เลเซอร์ซึ่งเป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าที่มีความยาวคลื่นเดียว เป็นลำแสงขนาน มีความเข้มสูง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ มากมาย เช่น การตัดวัสดุ การตกแต่งสถานที่ การใช้ในทางการแพทย์ ดังภาพที่ 9

ภาพที่ 9 ตัวอย่างการใช้ประโยชน์จากเลเซอร์

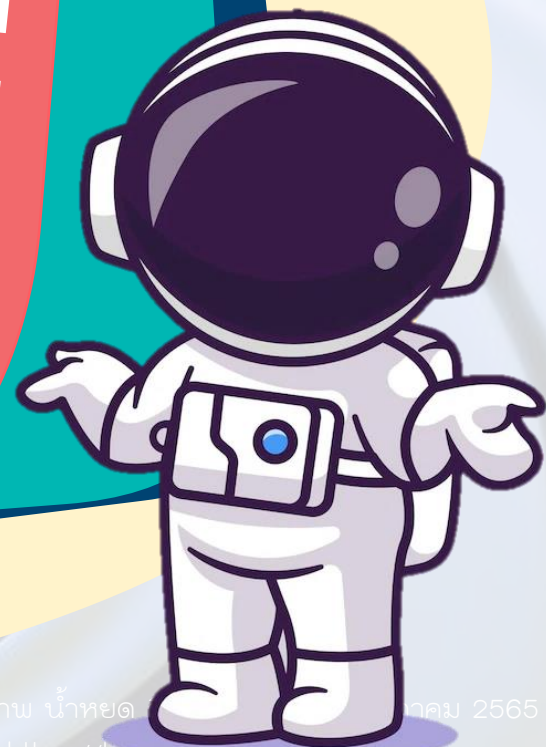

นำเสนอ

สิ่งที่ได้
จากการทำกิจกรรม

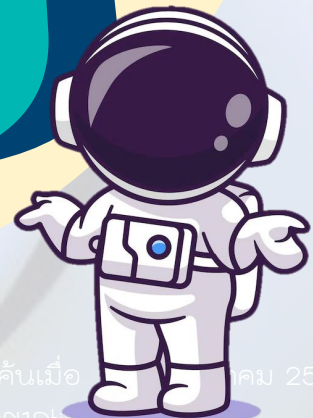
คำถามท้ายกิจกรรม

คำถามท้ายกิจกรรม

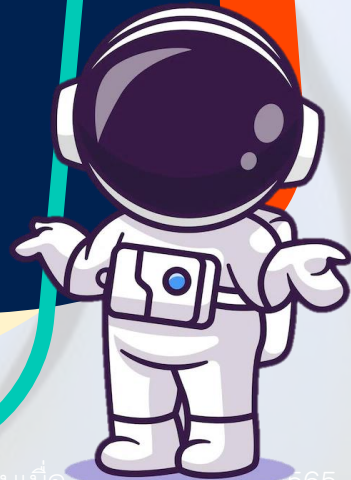
1. คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
เกิดขึ้นได้อย่างไร

คำตอบ

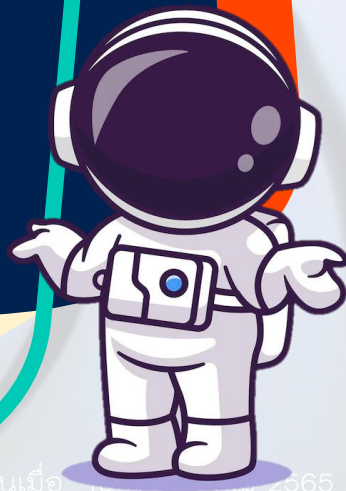
คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าเกิดจากการเคลื่อนที่ของประจุไฟฟ้า หรือกระแสไฟฟ้าที่มีทิศทางกลับไปกลับมา ส่งผลให้มีการเหนี่ยวนำของสนามไฟฟ้าและสนามแม่เหล็กที่มีการเปลี่ยนแปลงกลับไปกลับมาเหมือนกับการเคลื่อนที่ของประจุไฟฟ้า

คำตอบ

การเปลี่ยนแปลงของสนามทั้งสนามไฟฟ้าและ
สนามแม่เหล็กที่กลับไปกลับมานั้นทำให้เกิด
การเคลื่อนที่ของสนามทั้งสองสนามแผ่ออกไป
จากแหล่งกำเนิด เรียกว่า คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

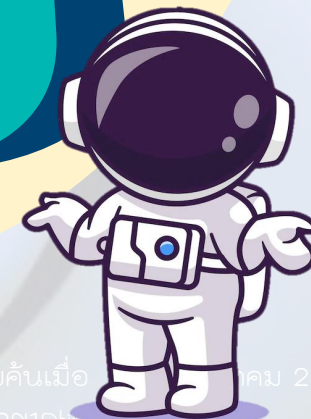

คำถามท้ายกิจกรรม

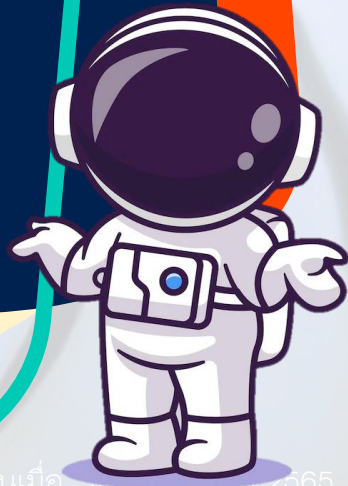
2. คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
แบ่งช่วงความถี่หรือความยาวคลื่นตามการใช้
ประโยชน์เป็นกี่ช่วง อะไรบ้าง

คำตอบ

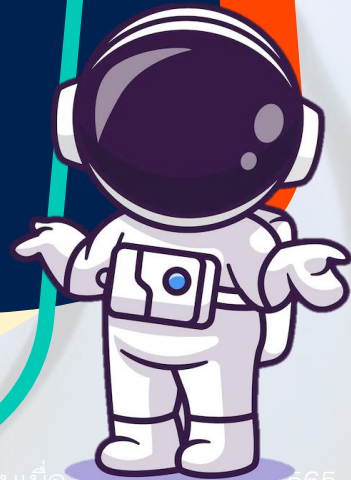
คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้ามีความถี่ตั้งแต่ 10^3 เฮิรต จนถึง 10^{24} เฮิรต ซึ่งแบ่งออกเป็นช่วงตามการรับรู้หรือการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ เรียกว่า **สเปกตรัมของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า**

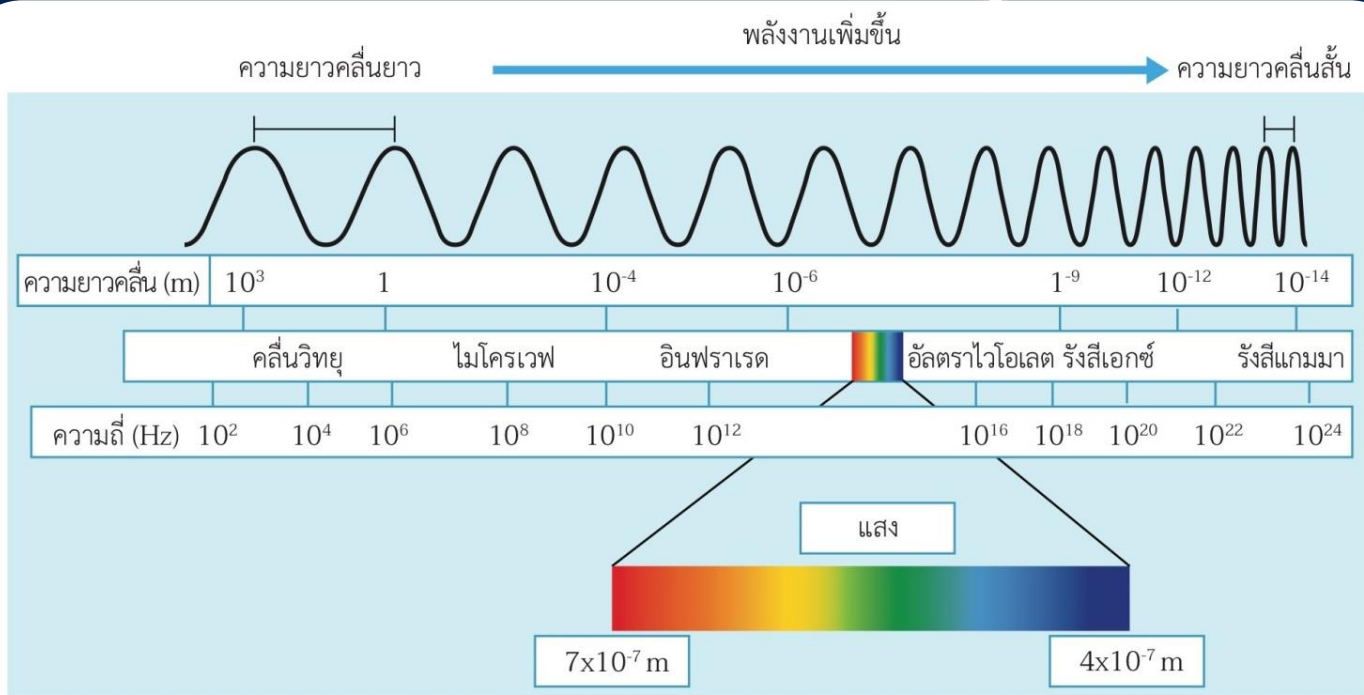
คำตอบ

โดยแต่ละช่วงความถี่มีชื่อเรียกต่างกัน
ได้แก่ คลื่นวิทยุ ไมโครเวฟ อินฟราเรด แสงที่มองเห็น
อัลตราไวโอเล็ต รังสีเอกซ์ และรังสีแกมมา

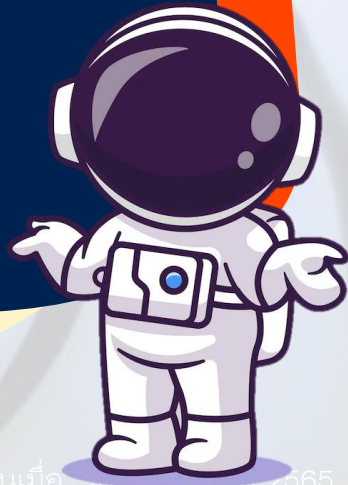

คำตอบ

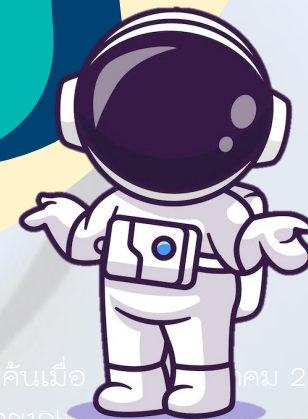
ภาพที่ 2 สเปกตรัมของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

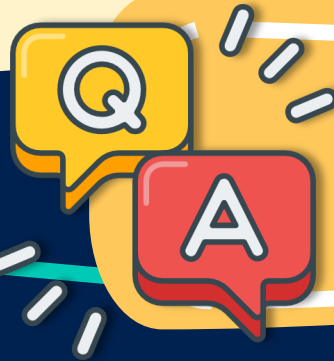

คำถามท้ายกิจกรรม

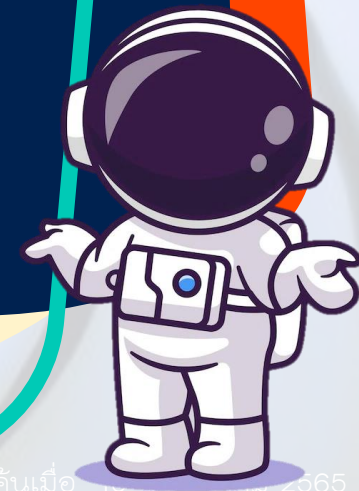
3. แสงช่วยให้เรามองเห็น
เป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าหรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ

แสงที่ช่วยให้เรามองเห็นเป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
เพราะมีกระบวนการทำให้เกิดและพฤติกรรมของคลื่น
แบบเดียวกับคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าอื่น ๆ
แต่ความถี่อยู่ในช่วงแคบ ๆ

คำถามท้ายกิจกรรม

4. รังสีเอกซ์เป็นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
ที่มีลักษณะสำคัญอะไร

เรานำรังสีเอกซ์ไปใช้ประโยชน์อย่างไร

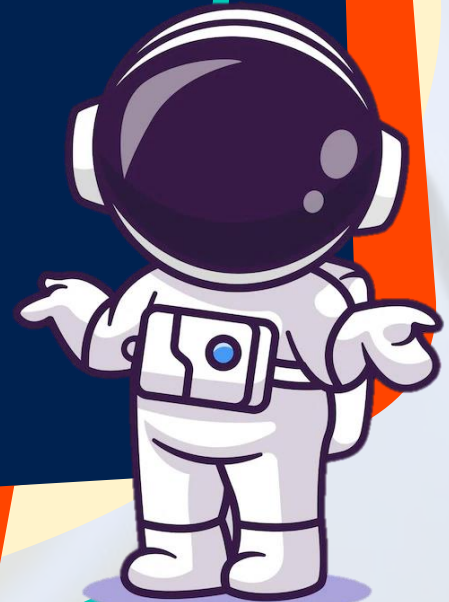
และรังสีเอกซ์มีอันตรายต่อร่างกายของเราอย่างไร

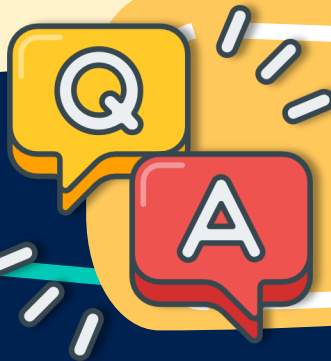

คำตอบ

รังสีเอกซ์มีความยาวคลื่นสั้น
มีความถี่สูง
และมีอำนาจทะลุทะลวงสูง

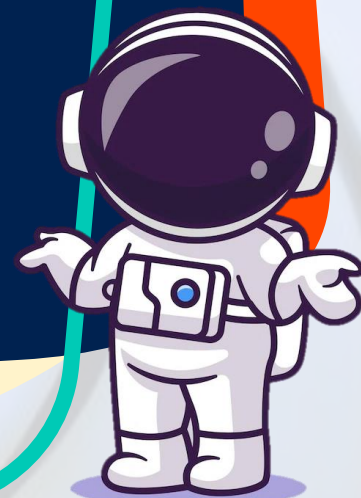

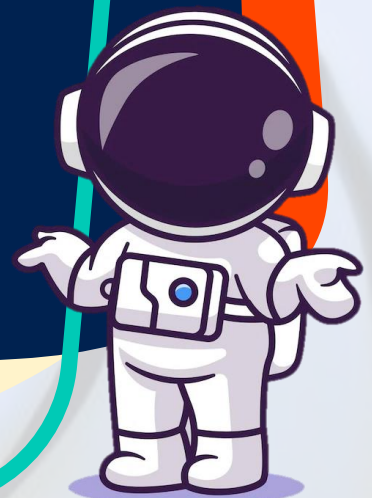
คำตอบ

เราจึงใช้รังสีเอกซ์ในทางการแพทย์เพื่อถ่ายรูป
ดูความผิดปกติ เช่น กระดูก เนื่องจากรังสีเอกซ์สามารถ
ทะลุผ่านเนื้อของเราได้แต่ทะลุผ่านกระดูกไม่ได้
เมื่อฉายรังสีเอกซ์ผ่านร่างกายจึงทำให้เกิดรอยบนฟิล์ม

Q คำตอบ A

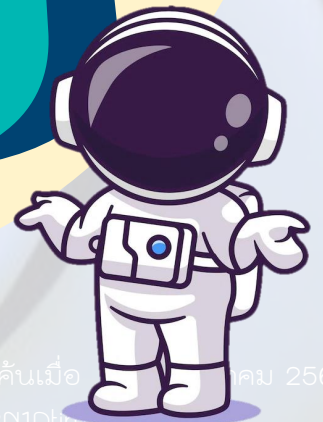
อย่างไรก็ตามรังสีเอกซ์เป็นอันตรายหากได้รับรังสีเอกซ์
บ่อย ๆ จะทำให้เซลล์ของร่างกายถูกทำลาย
และผิดปกติในการสร้างตัวเองกลับคืน
ซึ่งอาจทำให้เป็นมะเร็งได้

คำถามท้ายกิจกรรม

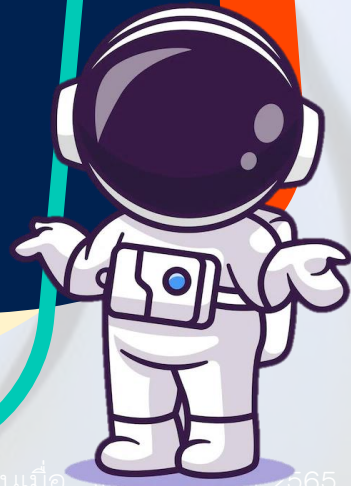
5. นักเรียนคิดว่า สายไฟฟ้ากระแสสลับ
ที่เราใช้ทุกวัน แผ่นลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
ออกมาหรือไม่ เพราะเหตุใด

คำตอบ

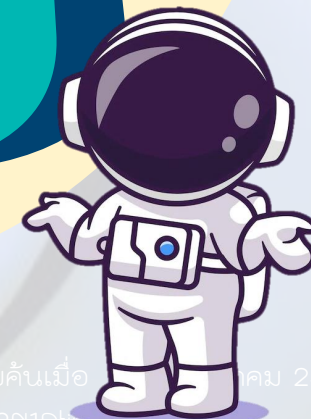
ไฟฟ้ากระแสสลับที่เราใช้ทุกวันนี้มีความถี่ของการสลับขั้ว
กลับไปกลับมา 50 เฮิรต์ ถ้าประจุไฟฟ้าหรือกระแสไฟฟ้า
เคลื่อนที่กลับไปกลับมา จะทำให้แผ่นคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า
ออกมาได้ โดยคลื่นที่แผ่ออกมา
จะมีความถี่เดียวกับความถี่ของแหล่งกำเนิด

คำถามท้ายกิจกรรม

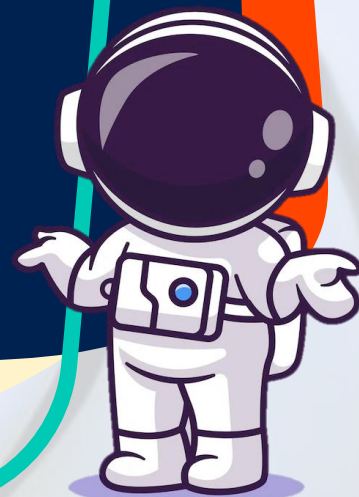
6. จากกิจกรรมนี้
สรุปได้ว่าอย่างไร

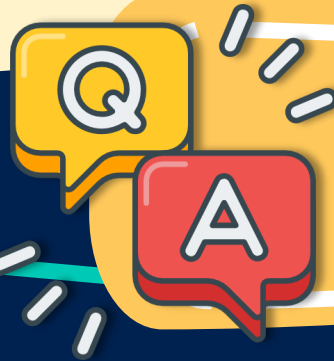

คำตอบ

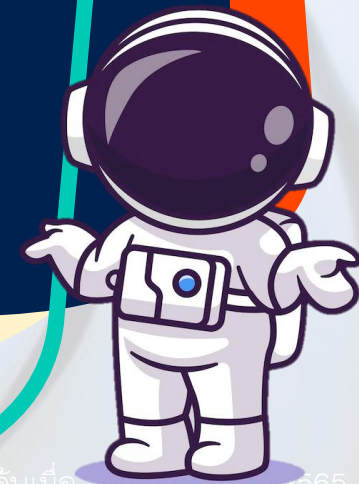
คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าเกิดจากการเคลื่อนที่ของประจุไฟฟ้า หรือกระแสไฟฟ้าที่มีทิศทางกลับไปกลับมา ส่งผลให้มีการเหนี่ยวนำของสนามไฟฟ้าและสนามแม่เหล็ก ที่มีการเปลี่ยนแปลงกลับไปมา ทำให้เกิดการเคลื่อนที่ของสนามทั้งสองแผ่ออกไปจากแหล่งกำเนิด

คำตอบ

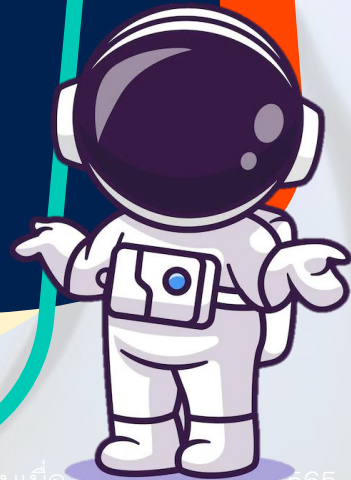
ซึ่งมีความถี่แบ่งออกเป็นช่วง ๆ
ตามการรับรู้หรือการใช้ประโยชน์ของมนุษย์
เรียกว่า **สเปกตรัมของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า**

คำตอบ

โดยแต่ละช่วงความถี่มีชื่อเรียกต่างกัน
โดยคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าแต่ละช่วง
จะมีประโยชน์และอันตรายต่างกัน

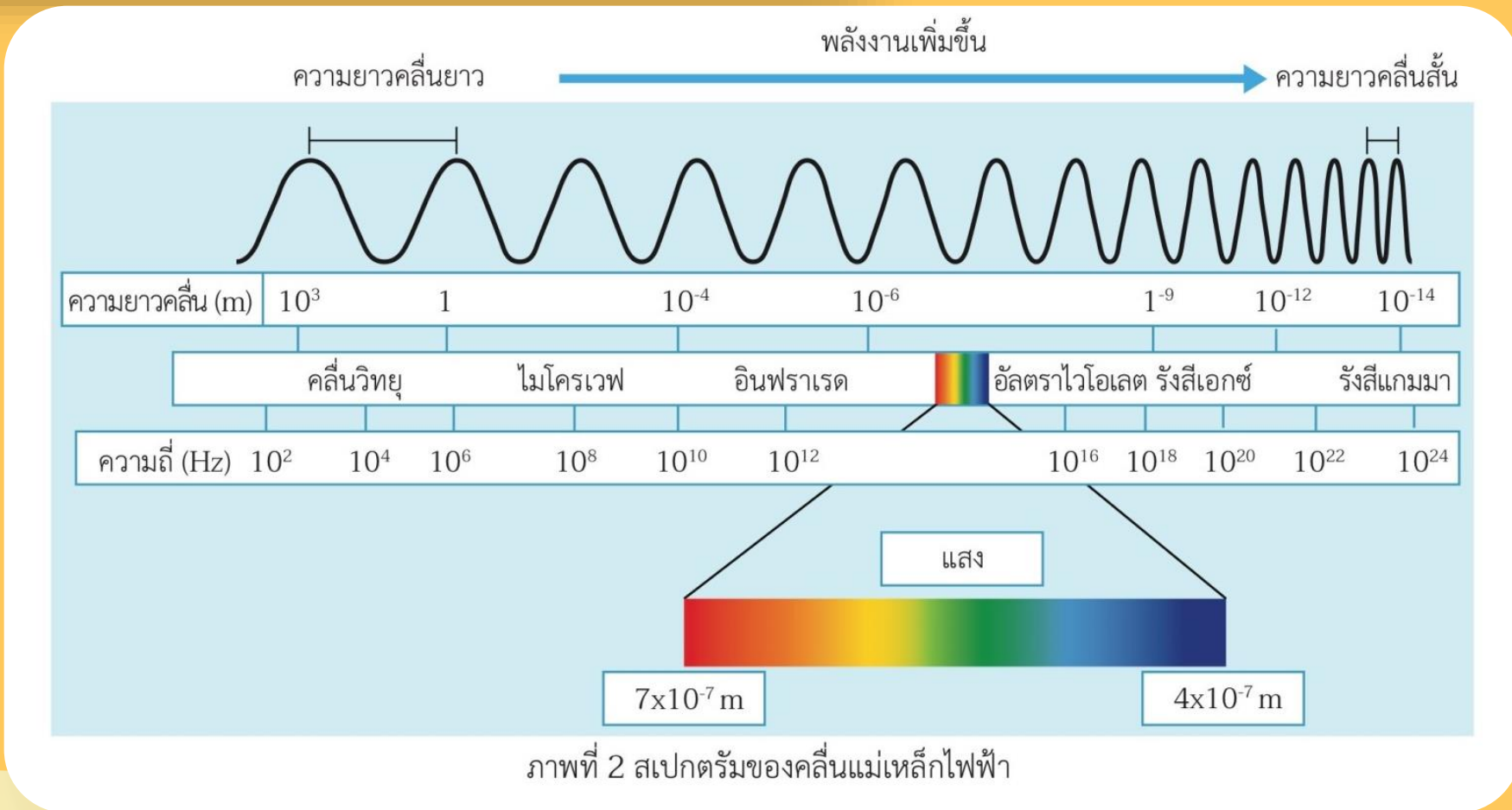

สรุปบทเรียนในวันนี้

คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้าเป็นคลื่นจากสนามไฟฟ้า
และสนามแม่เหล็ก มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง
และไม่ต้องอาศัยตัวกลางในการส่งผ่านพลังงาน

สรุปบทเรียนในวันนี้

ใบงานที่ 4

แบบฝึกหัด เรื่อง คลื่น

ดาวน์โหลดใบงานได้จาก www.dltv.ac.th

ใบงานที่ 4

แบบฝึกหัดเรื่อง คลื่น

คำชี้แจง

ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. คลื่นตามขวางและคลื่นตามยาวเป็นคลื่นที่เหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร
.....
.....
2. นักเรียนคิดว่า ในกรณีของการเกิดคลื่นเสียงจากลำโพง การเคลื่อนที่ของอนุภาคของอากาศกับการเคลื่อนที่ของคลื่นเสียง คล้ายกับการเคลื่อนที่ของคลื่นในสปริงกรณีกระดูกเชือกแบบใด ให้อธิบาย
.....
.....
3. คาบ ความถี่และอัตราเร็วคลื่นคืออะไร
.....
.....
4. อนุภาคตัวกลางของคลื่นขบวนหนึ่ง สันอยู่กับที่โดยเคลื่อนที่ได้ 20 รอบ ภายในเวลา 4 วินาที คลื่นนี้มีคาบ และความถี่เท่าไรบ้าง
.....
.....
5. ถ้ากระดูกหรือสับปะรดปลายข้างหนึ่งของสปริงในแนวตั้งฉากกับแนวของสปริงโดยในการสับแต่ละรอบ ใช้เวลาเท่า ๆ กัน แต่ช่วงของการสับแต่ละครั้งต่างกัน ความยาวคลื่นในสปริงที่เกิดขึ้น จะขึ้นอยู่กับระยะห่างของการสับแต่ละครั้งหรือไม่ เพราะเหตุใด
.....
.....

แบบฝึกหัด เรื่อง คลื่น

1. คลื่นตามขวางและคลื่นตามยาว
เป็นคลื่นที่เหมือน
หรือแตกต่างกันอย่างไร

แบบฝึกหัด เรื่อง คลื่น

2. นักเรียนคิดว่า ในกรณีการเกิดคลื่นเสียงจากลำโพง การเคลื่อนที่ของอนุภาคของอากาศกับการเคลื่อนที่ของคลื่นเสียง คล้ายกับการเคลื่อนที่ของคลื่นในสปริงกรณีกระตุกสปริงแบบใด ให้อธิบาย

แบบฝึกหัด เรื่อง คลื่น

3. คาบ ความถี่
และอัตราเร็วคลื่น
คืออะไร

แบบฝึกหัด เรื่อง คลื่น

4. อนุภาคของตัวกลางของคลื่นขบวนหนึ่ง
สั่นอยู่กับที่ได้ 20 รอบ ภายในเวลา 4 วินาที
คลื่นนี้มีคาบ และความถี่เท่าไรบ้าง

แบบฝึกหัด เรื่อง คลื่น

5. ถ้ากระตุกหรือสับัดปลายข้างหนึ่งของสปริง
ในแนวตั้งฉากกับแนวของสปริงโดยในการสับัดแต่ละรอบ
ใช้เวลาเท่า ๆ กัน แต่ช่วงของการสับัดแตกต่างกัน
ความยาวคลื่นในสปริงที่เกิดขึ้น จะขึ้นอยู่กับระยะ
หรือช่วงของการสับัดหรือไม่ เพราะเหตุใด

แบบฝึกหัด เรื่อง คลื่น

6. คลื่นสึนามิ เป็นคลื่นที่เกิดจากแผ่นดินไหวเนื่องจากเปลือกโลก มีการเคลื่อนที่ใต้ทะเล พลังงานศักย์ที่สะสมอยู่ในแผ่นทวีปหรือรอยต่อของแผ่นเปลือกโลกเปลี่ยนเป็นพลังงานจลน์ในรูปของการเคลื่อนที่ของชั้นดินหรือหินใต้น้ำทะเลและถูกถ่ายโอนให้กับน้ำเป็นคลื่นน้ำ

แผ่ออกไป **ปริมาณ**ใดของคลื่นสึนามิที่สร้างความเสียหาย

ต่อสิ่งกีดขวางของคลื่นเมื่อมาถึงชายฝั่ง ให้อธิบาย

แบบฝึกหัด เรื่อง คลื่น

7. คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า เช่น แสงที่มองเห็น
เป็นคลื่นที่ไม่ต้องอาศัยตัวกลางในการเคลื่อนที่
นักเรียนมีหลักฐานอะไรบ้าง
ที่จะมาสนับสนุนข้อกล่าวอ้างนี้

แบบฝึกหัด เรื่อง คลื่น

8. ร่างกายของเรา

แผ่คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า

ในช่วงใดออก

ตั๋วออก

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอธิบายปรากฏการณ์โดยใช้ความรู้เรื่องคลื่น

1. ระลอกคลื่นบนผิวน้ำที่เกิดขึ้นเมื่อโยนก้อนหินลงสู่ผิวน้ำ เกิดขึ้นได้อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. แสงจากดวงอาทิตย์ส่องมายังโลกของเราได้อย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ดาวน์โหลดได้จาก www.dltv.ac.th

1. ระลอกคลื่นบนผิวน้ำ
ที่เกิดขึ้นเมื่อโยนก้อนหินลงสู่ผิวน้ำ
เกิดขึ้นได้อย่างไร

2. แสงจากดวงอาทิตย์
ส่งมายังโลกของเราได้อย่างไร

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การสะท้อนของแสง (1)

สิ่งที่ต้องเตรียม

1. ใบกิจกรรมที่ 1 การสะท้อนของแสงเป็นอย่างไร
2. ใบงานที่ 1 การสะท้อนของแสงเป็นอย่างไร

สามารถดาวน์โหลดได้จาก www.dltv.ac.th

ภาพนักเรียนนำเสนอผลการทำกิจกรรม

นำเสนอ

ผลที่ได้

จากการทำกิจกรรม

